

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

opieką nad jeńcami itp.) co do swojej lojalności względem państwowości rosyjskiej — wydaleni z kraju nie grozi.

Oczywiście też również, że od chwili podania próby o niewydatnie aż do rozważenia istoty tej próby wydaleni przysmące do pomienionych petentów stosowane nie będzie. Celem wyszczególnionego rozważenia tych prób general-gubernator warszawski utworzył pod przewodnictwem generała majora, księcia Mielkowa komitet specjalny, do którego wszedł między innymi również przedstawiciel centralnego komitetu obywatelskiego, kamierjunkier Górski.

KRONIKA

KALENDARZYK

Dnia 27 w niedzielę Leandra B. W. Aleksandra Jętro 28 w sobotę Romana op. Makarego. M. W. Sobót stędoła o godzinie 6 m. 53. Zaśchód stędoła o godzinie 5 m. 33

Wiadomości historyczne

Pokój z Węgrami w Budnie 1899 r.

Wzwanie.

Ktoby posiadał jakiegokolwiek wiadomości o J. Kohnie z Częstochowy i Aleja, który został zatrzymany w Noworadomsku bez przepuszczenia, niechaj się stawi w biurze Dyrekcji policji. Wyświetlenie osobistości Kohna przyczyni się do zwolnienia go z aresztu. Dyrekcja policji.

Berneck.

— **Odczyt dzisiejszy.**
Dzisiaj w sobotę 27 lutego o godz. 4 i pół po południu w lokalu Towarzystwa Dobroczynności dla chrześcian w Częstochowie odbędzie się szósty z kolei odczyt dr. Norberta Kona „o życiu roślin” jako wstęp do wykładu o produktach spożywczych.

— **Jutrzejczy odczyt.**
W niedzielę 28 b. m. o godz. 4 i pół po poł. w gmachu Tow. Dobroczynności (Staszka 3) p. Jan Pruffer wygłosi odczyt p. t. „Tajemnice oceanów morskich — ilustrowany bardzo licznymi przezręczami. Dochód z odczytu przeznaczono na Doraźną pomoc dla nauczycieli.

— **Jutrzejczy wieczorek uczniowski.**
Jutro w niedzielę 28 bm. o g. 5 i pół po poł. w lokalu 1-go gimnazjum polskiego G. Koźmińskiego przy ul. Teatralnej odbędzie się wieczorek uczniowski o nader bogato urozmaiconym programie.

— **Zebrańie „Jutrzenki” na Rakowie.**
„Jutrzenka” w niedzielę 28 bm. o g. 2 po poł. w lokalu „Lutni” na Rakowie odbędzie się ogólne roczne zebranie członków tamtejszego Stow. spółdzielczego „Jutrzenka”.

— **Przedstawienie amatorskie na kuchnie Nr. 4.**
Jutro w niedzielę 28 bm. o g. 6 po południu amatory z podród członków Stowarzyszenia Rzemieślniczo-Przemysłowego odegrają 3-aktową farsę p. t. „Nóż mojej żony”. Dochód z przyt. z przedstawienia przeznaczony jest na korzyść kuchni Nr. 4.

— **Zebrańie kolejarzy Herb. Kieleckich.**
W czwartek po południu w sali Straży ogniowej odbyło się zebranie urzędników kolei Herb. Kieleckich, którym w dniu 24 lutego wypłacono odszkodowanie za styczeń, oświadczając, że wobec kompletnego wyczerpania funduszu nadal żadnych zapomóg nie będzie. Los urzędników tych wogóle jest smutny a przedstawia się w czasie wojny tak, że za sierpień i wrzesień 1914 otrzymali normalne pensje, od października zaś do stycznia wogóle nie dostawali zapomóg w stosunku 25 do 80 procent od pensji, teraz nie dostają już nic i muszą myśleć o własnym losie sami.

Na zebraniu wyci wczorajszym w brano do tego kilkunastu delegatów, z których dwaj po uzyskaniu przepustek z komendanturą udali się ma do Głównego Zarządu Kolei Niemiec w Dreźnie ze staraniami o zastosowanie do nich ogólnych warunków. Gdyby starania te nie odniosły skutku, udadzą się ciż wysłańcy do ambasadora hiszpańskiego w Berlinie, który objął opiekę nad rosyjskimi poddanyymi w granicach posiadłości niemieckich.

— **Działający beneficent.**
Dzisiaj usłyszymy na scenie teatru „Corso” jedno z arcydzieł literatury muzycznej, mianowicie niemieckie „Dzwony Kornewilskie” Flaquetta, w których wystąpi utubieniec publiczności p. Stanisław Orzeński. Artysta ten rozpoczynając przed laty karierę sceniczną w Lwowie, za dyrekcji Hellera, nazwany zowi-

stał przez jednego z najsurowszych krytyków Niewiadomskiego „Kreuzem głosowym”. Po trzylatnim pobycie w Lwowie zaangażowany został do opery w Lublinie, Zagrzebiu, Budapeszcie i Pradze, gdzie krewał głównie partje w „Królowej Saby” Goldmarca, — „Otello” Verdiego, „Cyganerii” Pucciniego i wielu innych. Znalazłszy się podczas wojny w Częstochowie, gdzie nie ma możności produkować się w operze, Orzeński jest ożdobą operetki. Na benefisowy swój występ wybrał „Dzwony Kornewilskie” od których ongi rozpoczął swe debiuty we Lwowie.

Z dobroczynnego przedstawienia w Paryskim.

Wśród na scenie teatru Paryskiego grono amatorów dało wieczór, złożony z dwóch jednaktów oraz części koncertowej, na korzyść wstępujących się zbierać żydów. Sala była przepelniona publicznością, która oceniając dobre chęci amatorów, każdy występ darzyła sowyimi oklaskami. Z gry scenicznego „Jestem zabiójcą” Fredry oraz w „Parodjach miłości” Gorceyńskiego odznaczali się pp. F. Altmanówna i H. Cymbler.

W koncercyjnej części królowała oczywiście jedyna z artystek zawodowych p. St. Claire.

Kursy samokształcenia.

Na kursach samokształcenia Tow. Opieki szkolnej rozpoczynają się wykłady w czwartek 4 marca. Natychmiastowo rozpoczynają wykłady następujący prelegenci:

W dziale humanistycznym: 1) J. Dziuba — Dzieje Polski w poniedziałki i piątki od godz. 5 do 6 wieczór, 2) L. Pomian-Biesiekiński — Literatura powszechna w soboty od 6 do 7 w. 3) Tenże — Psychologia poznania we wtorki i czwartki od 6 do 7 w., 4) W. Bięgański — Logika we wtorki i piątki od 6 i pół do 7 i pół wiecz. 5) M. Zarembski — Historia sztuki w poniedziałki i czwartki od godziny 5 do 6.

W dziale przyrodniczym: dr. N. Kon. Podstawy chemii nieorganicznej z uwzgl. chemii analitycznej we wtorki i piątki od 5 do 6 w., 2) J. Pruffer — Biologia (Dziedziczość) w soboty od 5 do 6 w., 2) Tenże — Biologiczne podstawy zoologii we wtorki i czwartki od 5 do 6 w. Rozkład godzin pozostałych wykładów niebawem zostanie ogłoszony.

Na wydziale humanistycznym poza powyższe wymienione wykłady będzie inż. Leon Motkowski — Sztuka ludowa i budownictwo w Polsce 12 godzin, a na przyrodniczym E. Zagrodzki — Zarys chemii organicznej 20 godz. i Historia wraz z teorią chemii 5 godz.

Chleb ze ziemiakami.

Na posiedzeniu berlińskiego towarzystwa lekarzy omawiano też pożywność chleba, wypiekanego z domieszką ziemniaków. Stwierdzono, że nie służy on zwłaszcza ludziom nerwowym. Podobno u ludzi chorych na żołądek i na kłaski chleb ziemniaczany znaczniejszych dolegliwości dotąd nie spowodował. Matej! Liczbie tych chorych, którzy tego chleba zadają miarą strawić nie mogą, zaleca się jeść pieczywo z mąki ryżowej. Mąka ta jest wprawdzie drześnie, jednakże należy się z tem pogodzić wobec faktu, że choroby wogóle kosztują pieniądze. Bardzo strasne dla chorych są również sucharki.

Uprawa wczesnych ziemniaków.

Wczesnych ziemniaków uprawia się u nas na ogół bardzo mało. Ponieważ dowód wczesnych ziemniaków prawdopodobnie latem będzie odcięty, a zapotrąbowanie większe niż poینه late lata, przeto warto uprawiać w tym roku jak najwięcej ziemniaków wczesnie dojrzewających. Wybór odmian zależnym jest po części od gleby, ale także od popytu w danej okolicy. Wczesne odmiany ziemniaków najlepiej się udają na glebie ciepłej, pulchnej i bądącej w dobrej kulturze. Przygotować więc ziemię, o ile powietrze na to zezwala, jak najwcześniej, żeby mądz wczesnie sadzić. Jeżeli kto niema własnych wczesnych odmian do sadzenia, niech sprowadzi je zawczasu. Odmiany wczesne sadzić trzeba o ile możności na nawozie stajennym. Ponieważ wczesne ziemniaki tycho się z pola sprzątnie, można potem jeszcze zasiał na tem samym miejscu rośliny na zielony nawóz albo na paszę dla inwentarza.

Odszedzenie krowy.

W tych dniach skradziono mieszkankowi Lisieńca, Póksowiczyz, krowę. Zarządzone przez milicję miejską poszukiwania dały dodatnie wyniki. Ustalono, że krowa została za-

szlachetnawo w okopach pod Kiedrzynem, gdzie znaleziono skórę i wnętrzość, przez niejakich Malożyca i Gliuchonia (ul. Ciemna) u których wykryto mięso. Winnych kradzieży osadzono pod kluczem.

Kary administracyjne.

— Za kości zamiast mięsa.

Za zbyt dużą „dokładką” w postaci kości oraz za fałszywą wagę skazano Moszka Biedę, III Aleja 48, na 25 rb. kary.

— Za chleb ponad takę.

Za sprzedaż chleba ponad takę skazano na 50 rb. kary Lewandowski (Wieluńska 52); na 25 rb. — Swiderski (Krakowska 7); na 5 rb. — I. Furberg (Mikołajska 3), Ruchl Abramowicz (Nadrzeźna 58) — J. Tarnowski (Rynek Wieluński 54), Abrama Kamińskiego (Kozia 24); na 3 rb. Jankta Goldberga (Nadrzeźna 34); na 3 rb. — Majera Lipę (Garnarska 49), I. Lajtemberga (Garnarska 19); na 2 rb. — Drewniaka (Mikołajska 14), A. Ellengera (Garnarska 59), G. Brundeberta (Garnarska 24) i J. Jakubowicza (Nadrzeźna 12); na 1 rb. — M. Fingerkuta (Nadrzeźna 66).

— Za węgiel ponad takę.

Za sprzedaż węgla ponad takę skazano na 10 rb. kary Ioka Majera Sztape (Rynek Wieluński 4); na 5 rb. — Icka Kalchora (Senatorska 7); na 3 rb. — S. Blikmana (Warszawska 48) i H. Samsonowicza (Prosta 7).

— Za samowolę.

Za samowolny wypisek chleba w zamkniętej piekarni skazano Ruchlę Wintrową na 3 rb. kary.

— Za odmowę jazdy.

Za odmówienie przyjęcia pasażera skazano dorożkarza nr. 35, Jana Bajerę na 3 rb. kary.

— Za awantury.

Za awanturowanie się na ulicy skazano Sz. M. Frankforszki (Warszawska 26) na 3 rb. kary.

— Za nieprawidłową jazdę.

Za nieprawidłową jazdę skazano L. Bożykowskiego na 3 rb. kary.

Za nieprzyjmowanie bonów.

Za nieprzyjmowanie bonów skazano na 3 rb. kary W. Nowakowskiego (ul. Kamieniec), D. Wajnrajca (Targowa 3) i D. Zysera (N. Rynek 2) na 1 rb. — Libę Wnuka (Garnarska 17), Łaję Korpiel (Garnarska 80), Natana Bożykowskiego (I Aleja 10), B. Forberg (Targowa 13), J. Kolina (Stary Rynek 22), M. Tendlera (Warszawska 21), R. Prayrowską (Senatorska 20), J. Szentkausa (Warszawska 66), G. Windmana (Warszawska 11), L. Przedborskiego (Nadrzeźna 2), Józka Pukacza (Koszarowa 3).

— Za szynkę ponad takę.

Za sprzedaż szynki ponad takę skazano Rzykieckiego (Warszawska) na 5 rb.

— Za oszuństwo.

Za sprzedaż chleba razowego za ptyłowy skazano K. Urbacha (Warszawska 46) na 1 rb. kary.

— Za nieporządk.

Za nieporządk w domach skazano na 1 rb. — Abrama Rosenblata (Targowa 8), H. Ofmana (Senatorska 8) i St. Słusarka (Krakowska 38).

— Za handel w czasie zakazanym.

Za handel w czasie zakazanym na 1 rb. — L. Lindwala (Ogrodnia 12), I. Fuchsa (St. Rynek 14), J. Weinriba (II Aleja 31), W. Kopskińskiego (II Aleja 38), J. Salomonowicza (Targowa 3), Sz. Szpilberga (St. Rynek 3), B. Salomonowicza (Targowa 4), H. Wolfowicza (I Aleja 6), J. Szafranaka (Targowa 4), H. Polberga (Targowa 13).

— Za niedowładanie.

Za niedowładanie skazano na ru bli 20 Miodownika (sz. Rocha 56) i na 5 rb. — Sz. Feigę i Syna (Kozia), Szozekacza (Targowa 17).

— Za łój ponad takę.

Za sprzedaż łoju ponad takę i proponowanie milicjantowi łapiewki skazano Fajertaga (Targowa 3) na 5 rubli.

— Za mięso ponad takę.

Za sprzedaż mięsa ponad takę skazano C. H. Frydmana (Targowa 1) na 5 rb.

— Nie chcą sprzedawać.

Na skutek doniesienia p. Marij Pa-raszkiewiczowej (II Aleja 28) pociągnięto do odpowiedzialności rzekników: J. Fajertaga (II Aleja 40) i G. Krauzego (II Aleja 46) za odmowę sprzedania mięsa.

— Walka z wyzyskiem.

Lekarz miejski dr. Marczewski zawiadomił biuro Dy. policji, że w jacie Moszka Biedy (III Aleja 48) na 7 f. dano z 2 i pół funtem kości „do-fiano” mu jeszcze funt i ćwierć kości goleniowych Biedę pociągnięto do kary.

— **Do kary.**
Za nieporządk w domu pociągnięto do kary Sz. Szeleka Stary Rynek 14 i B. Moszkowskiego, I Aleja 3.

— **Nie przyjmuj bonów.**
Za nieprzyjmowanie bonów pociągnięto do odpowiedzialności Rozę Gliuchow, Senatorska 5.

— Kradzież.

Właściciel sklepu na Zawadzi J. Cybulski zawiadomił biuro Dy. policji, że Stefan Adamik (Zawadzi) skradł jej z szufladki 1 rb. Adamik zgłosił się do sklepu C. pod pretekstem kupna mleka.

Dwa prezent na Doraźną pomoc.

W uzupełnieniu dopiesienia o uowaleniu przez Radę miejską dwuprocentowego podatku na rzecz Doraźnej pomocy od wwożonych artykułów do-dac należy, że podatki temu będą pedegaty tylko towary nie zapotrąbowane przez komisję żywnościową.

Z teatru.

Pamiętamy w Częstochowie Panę Malczewską w wykonaniu zespołu Piliarskiego, który objędział specjalnie z nią Królestwo. Dana wczoraj na benefis p. Skrzyckiej, w wielu rolach wypadła nie gorzej. Zaliczmy też przydeszłym Zeleną (p. Skrzycką), Michasiową (p. Dzierżanowska), Filo (p. Hanusza) i p. Romowicz w roli tytułowej, w którą wiozła cały zaslub i uczucia i inteligencji, tak niezbędnych w typach Zapolskiej. Artystka szersze a bez przesady, bo z dostatecznym umiarkowaniem temperamentu pomogła autorce w kłóstanju kołniskiej ebuldy cpożliwego błotka naszych znacznych i szanowanych. Dobrze tyły dall pp. Piękarski, Wołowski i Lewandowski w rolach Daumma, Boguśkiego i Gońca; pp. Cudzyska, Józefowicz i Stokrowski dopełniali galerji „porządnych ludzi”. W akcie drugim zadziwiły amagracją gitarą i mandoliną — ale w wieku samo lotów, samo-chodów, samo-bęstów i t. p. wreszcie dwóch beneficjów w jednym tygodniu i to nie powinno nas dziwić. Benefisantka otrzymała tak od publiczności, jak od kolegów wiele wyrazów zyczliwości i uznania, w formie kwiatów i bombonier. fig.

Repertuar teatru.

Sobota — benefis. p. Stan. Orzeńskiego „Dzwony Kornewilskie”, opera komiczna.

Niedziela po południu „Panna Malczewska”, wieczorem „Szygar”.

Upierzjmie prosimy Sz. prenumeratorów o skawe wplapanie zalogiej naleznosci i odnowienie prenumeraty na kwartal bieżący. Jednocześnie zawiadamiamy ze wszystkim zalaganym w oplocie zmuzszeni będzijmy wstrzymać wysylkę naszego Gońca Częstochowskiego

Lekarz Dentysta, Stefan BARYLSKI
przyjmuje od 10 do 12 i od 3 do 5 pp
Częstochowa II Aleja 46. 43.

DIENNIK POZNAŃSKI
Presumerować można od dowolnej daty w biurze drukarni i ogłoszeń ul. Teatralna 10 11 Z oszodezeniem do mieszkania miesięcznie Rb. 1.50, tygodniowo 40 kop. Tamże przyjmijnie się ogłoszenia do piem sądzic i poznańskich

W niedzielę 27 Lutego o godzinie 6 rano zgubiono w Częstochowie portfel czary z zawartością pieniężną w markach i rublach. W portfelu była umofa prywatna i pieniężność do zarządzenia najkliciem. Zaintereszacy zwrócić pieniężność i umowy do Redakcji „Gońca” Częstochowskiego” zawartość pieniężną zś zatrzymać dla siebie. 107

2000 pudów kapusty kieszonoj do sprzedaży. Przejwiększe ilości z dost-wą do miasta, cena umiarkowana. Folwark Lisieniec za Jasną Górą. 94-6

Sklep z 2 pokojami i kuchnią i 3 pokoje z kuchnią i wygodami Wład. II Aleja Nr. 23 99-5

Znaleziono portmonetno z pieniędźmi oraz pęk kluczy odebrać można w Administracji Gońca.

LASNE zamieniona 4. 26 Lutego r. b. w Banku Handlowym u-prasze się zwrócić do tegoż Banku.

Kierownik Literacki F. J. Gajdński.